

**ŠVIETIMO PROGRAMA APMOKESTINAMŲJŲ GAMINIŲ
(ĮSKAITANT BATERIJAS IR AKUMULIATORIUS) ATLIEKŲ
TVARKYMO KLAUSIMAIŠ
2024 m.**

Turinys

1	Aprašomoji dalis	3
1.1	Esama padėtis visuomenės švietimo ir informavimo apmokestinamųjų gaminių atliekų tvarkymo srityje	3
1.2	Organizacijos prioritetinės švietimo programos kryptys	3
1.3	Švietimo programos tikslai ir uždaviniai	4
2	Veiksmų programa	4
2.1	Programos įgyvendinimo priemonės	4
2.2	Tikslinės grupės	4
2.3	Tikslai ir apimtys, vykdymo terminai, numatomas finansavimas	4

1 Aprašomoji dalis

1.1 Esama padėtis visuomenės švietimo ir informavimo apmokestinamųjų gaminių atliekų tvarkymo srityje

Nesirūpinantys tvaria ateitimi, turės ribotas galimybes plėtoti verslą: draugiškos aplinkai verslo vertės kūrimas – ne prievolė, o kiekvieno siekiamybė. Tvari veikla šiandien kaip niekad įmanoma, tik sąmoningai atsižvelgiant į ekosistemos dinamiškumą. Akivaizdu, jog šio kurso besilaikantys Europos Sąjungos transporto priemonių pardavėjai, gamintojai ar autodetalių importuotojai, įmonės teikiančios remonto ir techninės priežiūros paslaugas, jau įgijo konkurencinį pranašumą, o tai tapo užkrečiančiu reiškiniu, kurio sekėjų daugėja visame pasaulyje.

Vartotojams bei paslaugų pirkėjams taip pat vis labiau rūpi, koku oru kvėpuosime ir kokį vandenį gersime jau po dešimtmečio. Tad ir toliau aplinkosauginis sąmoningumas išliks aktuali tema daugelio įmonių veikloje. Tai ypatingai svarbu įmonėms, kurių veiklos procesų metu susidaro pavojingos atliekos. Šių atliekų perdirbimas ir utilizavimas reglamentuojamas aplinkosaugos aktų, kurių privalu laikytis.

Ne mažiau svarbu ir vienas iš pamatinių aplinkosaugos principų, t.y. „gamintojo atsakomybės“ principas. Gamintojai ir importuotojai, įgyvendindami gamintojo atsakomybę, turi įstatymine pareigą tvarkyti išleistų į Lietuvos rinką apmokestinamųjų gaminių atliekas.

Lietuvos gyventojų sąmoningumas, ypač kai kalbame apie padangų tvarkymą, taip pat ne mažiau aktualus. Deja, bet padangos vis dar yra ta atlieka, kuri dažnai šalinama šalia komunalinių atliekų konteinerių, atsiduria miškuose ir kitose nuošaliuose vietose. Asociacija, kasmet organizuoja apmokestinamųjų gaminių atliekų surinkimą iš savivaldybių gyventojų, tačiau, deja, surenkamų padangų kiekis vis nemažėja. Nepaisant to, kad padangas galima atiduoti į stambiagabarites atliekų aikšteles, servisuose ar platinimo vietose, tačiau akivaizdu, kad visuomenė turėtų būti daugiau informuojama padangų atliekų tvarkymo klausimais.

Autogamintojų ir importuotojų asociacijos (AGIA) užsakymu atlikta apklausa parodė, kad didžioji dauguma nebetinkamų naudoti padangų keliauja į didelių gabaritų ir pavojingų atliekų priėmimo aikšteles, paliekamos ten, kur perkamos naujos, arba servisuose, kuriuose jos keičiamos. Vis dėlto, tyrimas atskleidė, kad tokių atliekų dar kaupiama garažuose ir sandėliukuose.

Tad, 2024 – ūjų metų asociacijos švietimo veikloje sieksime vykdyti tęstinę atsakingo verslo ir visuomenės komunikaciją tikslinėms auditorijoms aktualia tematika.

1.2 Organizacijos prioritėtinės švietimo programos kryptys

- Skatinsime gamintojų ir importuotojų atsakomybės principo įgyvendinimą.
- Apmokestinamųjų gaminių platintojų ir transporto priemonių techninės priežiūros ir remonto paslaugas teikiančių įmonių aplinkosauginio sąmoningumo didinimas: sieksime informuoti kaip teisingai tvarkyti pavojingąsias automobilines atliekas (akumulatorius, amortizatorius, įvairius filtrus, alyvą, padangas ir kt.), kurios susidaro įmonių veiklos metu. Informuosime nešiojamųjų baterijų ir akumuliatorių platintojus apie jų pareigas aplinkosaugoje.
- Gyventojų švietimas. Supažindinsime visuomenę su neteisingai tvarkomų pavojingųjų apmokestinamųjų gaminių (įskaitant nešiojamas baterijas ir akumulatorius) atliekų keliamą žalą ir informuoti apie galimybes saugiai jas utilizuoti.

1.3 Švietimo programos tikslai ir uždaviniai

Įgyvendinant 2024 m. apmokestinamųjų gaminių atliekų švietimo programą bus siekiama šių tikslų ir uždavinių:

	Tikslai	Uždaviniai
1.	Apmokestinamųjų gaminių turėtojų (gyventojų, įmonių, transporto priemonių techninės priežiūros ir remonto įmonių, savivaldybių) švietimas	Sieksime supažindinti atliekų verslą ir visuomenę su apmokestinamųjų gaminių (įskaitant nešiojamąsias baterijas ir akumulatorius) atliekų rūšimis ir tinkamo jų tvarkymo svarba. Norime tapti išsamiu gidu, patariančiu, kaip taisyklingai tvarkyti, rūšiuoti ir utilizuoti tokias atliekas. Tikime, kad tiek verslui, tiek visuomenei rūpi, kokia aplinka juos supa ir kokią ją paliks ateities kartoms. Pasirinktomis komunikacijos priemonėmis ugdysime aplinkosauginį sąmoningumą, suteiksime prieinamą ir informatyvią informaciją apmokestinamųjų atliekų (įskaitant nešiojamų baterijų ir akumuliatorių) atliekų tvarkymo klausimais.
2.	Skatinti gamintojų ir importuotojų atsakomybės principą, didinti informuotumą apie apmokestinamųjų gaminių atliekų tvarkymo sektorių	Teikti aktualią informaciją gamintojams ir importuotojams apie jų teises ir pareigas, reglamentuotas LR atliekų tvarkymo įstatyme ir kituose LR teisės aktuose susijusiuose su aplinkosauga.

2 Veiksmų programa

2.1 Programos įgyvendinimo priemonės

Švietimo ir komunikacijos programa bus įgyvendinama pasitelkiant priemones, pritaikytas kiekvienai tikslinei grupei, skirtas optimaliam rezultatui pasiekti. Programoje suplanuotos ne mažiau kaip 2 tęstinės priemonės vykdomos nuolat švietimo programos galiojimo metu, ir ne mažiau kaip 4 netęstinės priemonės.

2.2 Tikslinės grupės

Asociacijos švietimo programa yra orientuota į:

- gamintojus ir importuotojus,
- apmokestinamųjų gaminių platintojus, transporto priemonių techninės priežiūros ir remonto paslaugas teikiančias įmones,
- plačiąją visuomenę (gyventojus) bei jos sąmoningumo didinimą.

2.3 Tikslai ir apimtys, vykdymo terminai, numatomas finansavimas

Pateiktoje švietimo programos vykdymo lentelėje (žr. Lentelė nr. 1) atsispindi pagrindinės 2024 metais planuojamos švietimo veiklos, šių veiklų įgyvendinimui pasitelkiamos priemonės, jų vykdymo terminai, skaitinės reikšmės, finansavimo dydis bei finansavimo šaltiniai.

Lentelė Nr. 1

Eil. Nr.	Tikslinė grupė	Priemonė	Tikslas	Įgyvendinimo terminai ir apimtys				Finansavimo šaltinis	Planuojama skirti lėšų (Eur.)*
				I	II	III	IV		
1.	Verslas ir visuomenė: gamintojai/importuotojai, ar (ir) platintojai, ar (ir) transporto priemonių techninės priežiūros ir remonto įmonės ar (ir) gyventojai.	Informacijos Asociacijos internetiniame tinklapyje skelbimas, atnaujinimas, internetinio tinklapio tobulinimas (Tęstinė priemonė)	Teikti aktualią informaciją www.agia.lt svetainėje, informuojant visuomenę ir verslą apie jų teises ir pareigas, reglamentuotas LR atliekų tvarkymo įstatyme ir kituose LR teisės aktuose susijusiuose su aplinkosauga.	≥ 1	≥ 1	≥ 1	≥ 1	Atliekų tvarkymo organizavimo mokesčiai (mokestis švietimo programos įgyvendinimui)	1000
2.	Transporto priemonių techninės priežiūros ir remonto įmonės ar (ir) mokymų įstaigos.	Edukacinis projektas „Atsakingas servisas“ (Tęstinė priemonė)	„Atsakingas servisas“ tai edukacinis projektas autoverslo, mokymų įstaigų atstovams, kurio tikslas didinti jų aplinkosauginį sąmoningumą apmokestinamųjų gaminių atliekų tvarkymo ir rūšiavimo srityje. Kiekvieną ketvirtį bus numatoma bent po vieną edukacinę veiklą, skirtą supažindinti šią tikslinę grupę su teisingu apmokestinamųjų gaminių atliekų tvarkymu.	≥ 1	≥ 1	≥ 1	≥ 1	Atliekų tvarkymo organizavimo mokesčiai (mokestis švietimo programos įgyvendinimui)	5000
3.	Gyventojai	Edukacinis projektas „Atsakingas vairuotojas“ (Tęstinė priemonė)	„Atsakingas vairuotojas“ tai edukacinis projektas gyventojams, kurio tikslas didinti jų aplinkosauginį sąmoningumą apmokestinamųjų gaminių atliekų tvarkymo ir rūšiavimo srityje. Kiekvieną ketvirtį bus numatoma bent po vieną edukacinę veiklą, skirtą supažindinti šią tikslinę grupę su teisingu apmokestinamųjų gaminių atliekų tvarkymu.	≥ 1	≥ 1	≥ 1	≥ 1	Atliekų tvarkymo organizavimo mokesčiai (mokestis švietimo programos įgyvendinimui)	5000
4.	Gyventojai	Teikti informaciją apie atliekų surinkimo akcijas (Netęstinė priemonė)	Informuoti vartotojus apie apmokestinamųjų gaminių atliekų surinkimo akcijas.	≥ 1	≥ 2	≥ 2	≥ 1	Atliekų tvarkymo organizavimo mokesčiai (mokestis švietimo programos įgyvendinimui)	500
5.	Gamintojai/importuotojai ar (ir) platintojai	Organizuoti seminarus ar (ir) kt. renginius, ar (ir)	Skatinti verslo aplinkosauginį sąmoningumą informuojant apie jų teises ir pareigas,	≥ 1	≥ 1	≥ 1	≥ 1	Atliekų tvarkymo organizavimo mokesčiai	4000

		susitikimus su atliekų sektoriaus dalyviais. (<i>Netęstinė priemonė</i>)	reglamentuotas LR teisės aktuose susijusiuose su aplinkosauga ar (ir) supažindinti su organizacijos veikla ar (ir) teikti kitą informaciją					(mokestis švietimo programos įgyvendinimui)	
6.	Komunikacija asociacijos LinkedIn paskyroje. Tikslinė grupė: gamintojai/importuotojai ar (ir) platintojai, transporto priemonių techninės priežiūros ir remonto įmonės, ar (ir) gyventojai	Įrašai asociacijos LinkedIn paskyroje apie aktualius apmokestinamųjų gaminių atliekų tvarkymo sektoriaus aplinkosauginius klausimus. (<i>Netęstinė priemonė</i>)	Ugdyti visų atliekų sektoriaus dalyvių aplinkosauginį sąmoningumą informuojant apie jų teises ir pareigas aplinkosaugoje.	≥ 1	≥ 1	≥ 1	≥ 1	Atliekų tvarkymo organizavimo mokesčiai (mokestis švietimo programos įgyvendinimui)	2000
7.	Komunikacija asociacijos Facebook paskyroje. Tikslinė grupė: gamintojai/importuotojai ar (ir) platintojai, transporto priemonių techninės priežiūros ir remonto įmonės, ar (ir) gyventojai	Įrašai asociacijos Facebook paskyroje apie aktualius apmokestinamųjų gaminių atliekų tvarkymo sektoriaus aplinkosauginius klausimus. (<i>Netęstinė priemonė</i>)	Ugdyti visų atliekų sektoriaus dalyvių aplinkosauginį sąmoningumą informuojant apie jų teises ir pareigas aplinkosaugoje.	≥ 1	≥ 1	≥ 1	≥ 1	Atliekų tvarkymo organizavimo mokesčiai (mokestis švietimo programos įgyvendinimui)	3000

* - preliminarios lėšų sumos eurais skaitinė išraiška eurais didžiąją dalimi priklauso nuo Organizacijos steigėjų, dalininkų ir pavedimo davėjų pateikto LR vidaus rinkai apmokestinamųjų gaminių kiekio bei atliekų tvarkytojų nustatytų kainų už apmokestinamųjų gaminių atliekų sutvarkymą, todėl jis gali keistis.

Programoje numatytų priemonių įgyvendinimo apimtis gali keistis, tiek didėti, tiek mažėti, taip pat gali keistis priemonių įgyvendinimas ketvirčiais. Taip pat gali būti įgyvendinamos ir kitos programoje nenumatytos priemonės